

حضرت آیت ... خامنه ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی:

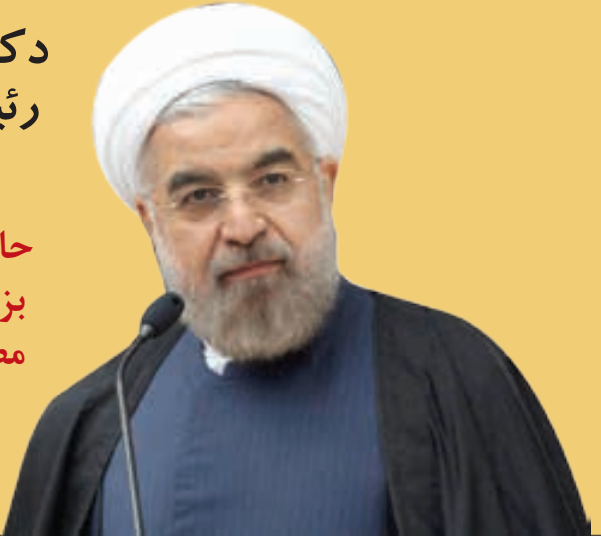
«باید مسئولان این استان همت را بر این بگذارند که رتبه استان را از لحاظ پیشرفت و دست یافتن به شاخص های مهم حیاتی در طول مدت معینی بالا ببرند؛ مثلا به ده استان اول کشور برسانند.»

بیانات مقام معظم رهبری در اجتماع نخبران و مسئولان استان خراسان شمالی(۹۱/۷/۲۵)

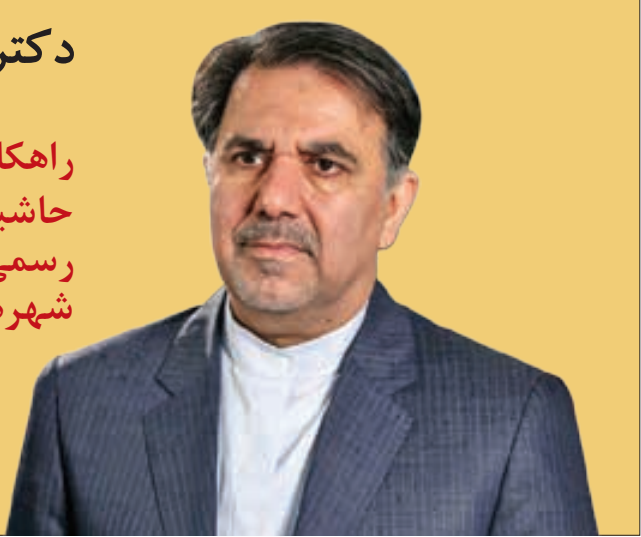
دکتر روحانی رئیس جمهور:

حاشیه نشینی غمی بزرگ است،پایان فقر مطلق،هدف دولت است.

دکتر آخوندی؛ وزیر راه و شهرسازی:

راهکار مهم برای ساماندهی وضعیت حاشیه نشینان و ساکنان سکونتگاه های غیر رسمی را گنجاندن این محدوده ها در متن شهرها و به رسمیت شناختن آنها عنوان کرد.

دکتر «مصطفی زاده»، مدیر کل راه و شهرسازی خراسان شمالی اعلام کرد:

تهیه زمین و ساخت مسکن ویژه دهک های پایین جامعه، تنهاراه جلوگیری توسعه سکونتگاه های غیر رسمی

مسئله اصلی باز آفرینی شهری

اشاراتی به سند ملی بازآفرینی شهری از سوی مدیر کل راه و شهرسازی خراسان شمالی:
سند ملی راهبردی احیا، بهسازی و نوسازی و توانمندسازی بافت های فرسوده و ناکارآمد شهری (تاریخ ابلاغ ۲/ ۷/ ۹۳) مرجع تعاریف مشترک، اهداف، اصول، راهبردها و سیاست های دولت جمهوری اسلامی ایران در زمینه احیا، بهسازی و نوسازی شهری و ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی و توانمندسازی ساکنان در قالب دو دسته تدابیر پیشگیرانه و تدابیر مربوط به فرایند بازآفرینی های دولتی در این زمینه بی نتیجه خواهد ماند. از این رو در این سند بهسازی شهری است. نظر به این مشارکت اجتماعی و مالی مردم و بخش خصوصی به عنوان محور اصلی مورد تأکید قرار گرفته و اقدامات دستگاه های دولتی به سترسازی (ایزراسازی،نهادسازی، ظرفیت سازی و توانمندسازی، اولویت های دولت است کم توجهی به سرشوت بخشی از شهرنشینان کشور که از مسکن نامناسب، کمبود خدمات و زیرساخت های شهری و فقدان محیط اجتماعی سالم رنج می برند و با فقر نسبی و بیکاری گسترده مواجه هستند، فاقد هرگونه توجیه منطقی است، به همین دلیل دولت جمهوری اسلامی ایران گام های بلندی در جهت احیاء به سازی و نوسازی شهری برداشته است.

تجارب بیش از یک دهه فعالیت مستمر در این حوزه نشان دهنده آن است که بدون توجه به علل پیدایش و گسترش نواحی نابسامان شهری و اتخاذ تدابیر پیشگیرانه با تأکید بر اقدامات صرفا کالبدی در زمینه احیا، بهسازی و نوسازی نمی توان برای این مسأله پیچیده راه حل ارائه داد.
از آنجا که احیا، بهسازی و نوسازی شهر مستلزم اتخاذ سیاست های چندوجهی در حوزه عمران، خدمات و مسکن شهری و ارائه خدمات -بافت های فرسوده و ناکارآمد میانی- مناطقی از شهر که در طی سالان گذشته عناصر متشکله آن برنمی آید و پیشبرد آن در مقیاس بزرگ و مؤثر مستلزم تعهد مشترک و هماهنگ مجموعه دستگاه های دولتی و شهرداری ها در حوزه های زیربنا، مستحدثات، خیابان ها و دسترسی ها دچار فرسودگی و ناکارآمدی شده و ساکنان آن از مشکلات متعدد اقتصادی،

اجتماعی، فرهنگی و کالبدی رنج می برند) بند الف ماده ۲ قانون

–محدوده تاریخی شهرها: به بخش

یا بخش هایی از شهر اطلاق می شود که منعکس کننده ارزش های فرهنگی-تاریخی شهر بوده و از تعامل پیوسته سه دانش تاریخی زیست سرزمینی (فرهنگ)، دانش زیست اقلیمی یا زیست بوم (طبیعت) و دانش فنی زمانه انسان های ساکن در یک پهنه زیستی در طول زمان شکل گرفته و به لحاظ ویژگی های شکلی و ساختار متشکله، قابل تمایز از سایر پهنه های شهری است. این بخش ها در قالب محدوده های تاریخی-فرهنگی شهری توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی وگردشگری تعیین می شوند.

-پهنه های شهری یا پیشپینه روستایی: بخش هایی از شهر که دچار کمبود در خدمات رونایی، زیر بنایی، اجتماعی، فرهنگی و مشارکت اجتماعی و مالی مردم اقتصادی بوده و درائر گسترش کالبدی در عرصه کنونی شهری ادغام شده اند.

-پهنه های یا کاربری ناسازگار شهری: این پهنه ها عموما بر اساس اولویت شهری و مساحت نسبتا زیاد می باشد که از مصادیق آن می توان به کارخانه های متروکه، یادگان ها، زندان ها و... اشاره نمود؛ (مجموعه قوانین و مقررات باز آفرینی شهری پایدار، وزارت راه و شهرسازی)

مدیر کل راه و شهرسازی خراسان شمالی گفت: سکونتگاه های غیر رسمی را بدون تعارف باید حاصل شکست برنامه ریزی رسمی شهری مان بدانیم در طرح های جامع شهری حداقل سه دهک پایین درآمدی شهروندان حذف می شوند. فضایی که در طرح های جامع و تفصیلی شهری پیش بینی می شود دارای ضوابط و مقرراتی است که معمولا برآمده از استانداردهای ذهنی برای ریزان و طراحان شهری برای سطح زندگی میانگین و بالاتر از میانگین شهروندان است و امکان زیست و تأمین خدمات در توان مالی اقشار کم درآمد و هموطنان تهی دست ما را نمی دهد. بر این اساس هموطنان ما خود فضای لازم زندگی شان را تولید می کنند(مظفر صرافی، جستار شهروندان چت ترویج مفاهیم باز آفرینی و بهر زندگی در مناطق محروم و بهر مندی از پتانسیل های دانشگاهی در دانشگاه دولتی خراسان شمالی، ۱۳۹۵، ص ۱۸)، شاید برنامه ریزی شهری برای تهیه زمین و ساخت مسکن ویژه دهک های پایین جامعه تنها راه جلوگیری توسعه سکونتگاه های غیر رسمی

باشد، اما در این مقوله علاوه بر جلوگیری از توسعه سکونتگاه های غیر رسمی توانمند سازی و پیوند این محلات با قسمت های دیگرشهر نیز از وظایفی است که بر دوش مدیران شهری است.

سکونتگاه غیر رسمی در استان ما به چند دلیل شکل گرفته اند:
۱- تأسیس استان در سال ۱۳۸۳ و مهاجرت اقشار با دهک های پایین جهت اشتغال و بهره مندی از امکانات در مرکز استان

۲- افزایش محدوده شهر و الحاق برخی از روستاهای داخل حریم و در واقع اضافه شدن محدوده هایی با شمایل روستایی در طرف شهری

۳- خشکسالی، سال های اخیر و عدم وجود اشتغال وامکانات در روستاها (مرزی و داخل حریم شهری) و مهاجرت آنها به حاشیه شهرها

۴- عدم وجود حمل و نقل آسان و ریل پایه در فواصل بین شهری و حجاب روستاییان به زرق و برق شهری

باز آفرینی فرآیندی چند بعدی

دکتر «مصطفی زاده» به چند بعدی بودن فرآیند بازآفرینی شهری اشاره و افزود: از بین ۸ شهرستان استان خراسان شمالی در ۵ شهر جمعیت شهر بجنورد در ۲۴ محله ۱۶/۷۴ درصد از جمعیت شهروندان نیز در چهار محله حاشیه ریزان و طراحان شهری پایدار، زندگی می کنند(مظفر صرافی، جستار شهروندان چت ترویج مفاهیم باز آفرینی و بهر زندگی در مناطق محروم و بهر مندی از پتانسیل های دانشگاهی در دانشگاه دولتی خراسان شمالی، ۱۳۹۵، ص ۱۸)، شاید برنامه ریزی شهری برای تهیه زمین و ساخت مسکن ویژه دهک های پایین جامعه تنها راه جلوگیری توسعه سکونتگاه های غیر رسمی

۷- برگزاری آموزش محلات با موضوع مهارت آموزی زندگی و مشاغل خانگی (آموزش خیاطی) در محلات روستاگاه و محمد آباد با همکاری اداره کل فنی و حرفه ای و بهزیستی استان
۸-برگزاری مسابقه اسکبس شهرداری جهت ترویج مفاهیم باز آفرینی و بهر مندی از پتانسیل های دانشگاهی در دانشگاه دولتی خراسان شمالی، ۱۳۹۵، ص ۱۸)، شاید برنامه ریزی شهری برای تهیه زمین و ساخت مسکن ویژه دهک های پایین جامعه تنها راه جلوگیری توسعه سکونتگاه های غیر رسمی

۹- انعقاد تفاهم نامه همکاری جهت ارتقاء زندگی در مناطق حاشیه شهرها با دستگاه ها (فنی و حرفه ای ،شهرداری ، سپاه جوادالاکمه(ع)،دانشگاه آزاد خراسان شمالی، ۱۳۹۵، ص ۱۸)، شاید برنامه ریزی شهری برای تهیه زمین و ساخت مسکن ویژه دهک های پایین جامعه تنها راه جلوگیری توسعه سکونتگاه های غیر رسمی

۷- احداث سرای محله مطهری (بجنورد) با اعتبار ۵/۶ میلیارد ریال و به مساحت ۶۰۰ مترمربع در تاریخ

ردیف	نام پروژه	تاریخ قرارداد	مبلغ قرارداد(ریال)	محل پروژه
۱	احداث فضای سبز عمومی محله صادقیه	۹۶/۱۱/۳۰	۱/۷۸۱/۵۵۵۵/۷۹۸	محله صادقیه بجنورد
۲	بهسازی معابر صادقیه بجنورد	۹۶/۱۲/۲۲	۵/۹۶۰/۵۸۷/۴۵۱	محله صادقیه بجنورد
۳	احداث پارک عمومی باقرخان	۹۶/۱۱/۳۰	۱/۷۱۷/۰۰۰/۰۰۰	محله باقرخان بجنورد
۴	ساماندهی مسیل شهرک ولیعصر شیروان(زمین کشوری)	۹۶/۹/۱	۲/۶۹۳/۵۸۹/۹۶۱	شهرک ولیعصر شیروان(زمین کشوری)
۵	بهسازی معابر شهرک ولیعصر شیروان(زمین کشوری)	۹۶/۹/۱	۴/۴۷۱/۴۳۵/۶۲۲	شهرک ولیعصر شیروان(زمین کشوری)
۶	تأمین و ساماندهی و روشنایی معابر شهرک ولیعصر شیروان(زمین کشوری)	۹۶/۱۲/۲۷	۵/۹۹۴/۵۲۷/۰۹۴	شهرک ولیعصر شیروان(زمین کشوری)
۷	احداث سرای محله بجنورد	۹۵/۱۰/۱۹	۵/۶۰۸/۶۸۵/۴۶۶	محله باغ مطهری بجنورد

۸- تخصیص مرحله اول قیر رایگان به میزان ۳۳۰ تن به منظور بهسازی معابر محلات هدف شهرهای بجنورد

اداره ارتباطات و اطلاع رسانی راه و شهرسازی خراسان شمالی

۱۰- عدم دفع مناسب فاضلاب محلات هدف.

۱۱- نبود ضامن معتبر جهت دریافت تسهیلات اشتغال زایی و کار آفرینی ویژه افراد دهک پایین

پیشنهادهای

دکتر مصطفی زاده در مورد رفع مشکلات حاشیه نشینی های سازمان های ملی و محلی

۱- ورود بیش از پیش بسیج سازندگی به محلات هدف باز آفرینی شهری و استفاده از ظرفیت های سازمان های مردم نهاد روحانیون و معتمدین محل

۲- رفع مشکل سند مالکیت املاک موجود در محلات هدف با همکاری اداره کل ثبت املاک استان در سریعترین زمان ممکن

۳- بهره مندی از ظرفیت های صدا و سیما جهت فرهنگ سازی و آگاه سازی ساکنان محلات هدف.

۴- تخصیص بخشی از خطیه های امامان جمعه و روحانیون مساجد در خصوص رفع معضلات محلات هدف باز آفرینی شهری.

۵- اقدامات جدی تر قوه قضاییه جهت جلوگیری از گسترش محلات حاشیه نشین.

۶- حضور مکرر مسئولان و مدیران شهری و اعطای عزت و حس تعلق به شهروندان در محلات هدف با عنایت به این که این شهروندان هم استانی هایی هستند که به واسطه سطح درآمدی پایین و یا مهاجرت های اجباری به این مناطق روی آورده اند.

۷- برنامه ریزی شهری جهت مسکن و املاک برای دهک های پایین جامعه.

۸- انجام برخی از آیین ها و برنامه های فرهنگی ویژه معلولان و سالمندان با وجود خانواده های نشاط و سرزندگی در محلات هدف.

۹- عدم رعایت قوانین و مقررات معماری و شهرسازی ویژه معلولان و سالمندان با وجود خانواده های نشاط و سرزندگی در محلات هدف.